# ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

## ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

**ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ** **Αρ. Φύλλου 219**

3 Οκτωβρίου 2011


ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 4022

*Εκδίκαση πράξεων διαφθοράς Πολιτικών και Κρατικών Αξιωματούχων, υποθέσεων μεγάλου κοινωνικού ενδιαφέροντος και μείζονος Δημοσίου Συμφέροντος και άλλες διατάξεις.*

**Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ**

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

**Άρθρο 1
Πεδίο εφαρμογής του νόμου**

Οι διατάξεις του νόμου αυτού εφαρμόζονται για:

α) κακουργήματα τα οποία δεν υπάγονται στις ρυθμίσεις της παραγράφου 1 του άρθρου 86 του Συντάγματος και διαπράττουν υπουργοί ή υφυπουργοί, καθώς και κακουργήματα που διαπράττουν βουλευτές, κατά τη διάρκεια της θητείας τους, ακόμη και αν οι υπαίτιοι έχουν παύσει να φέρουν την ιδιότητα αυτή, εφόσον αυτά υπάγονται στην καθύλην αρμοδιότητα του τριμελούς εφετείου,

β) κακουργήματα τα οποία διαπράττουν, κατά την άσκηση των καθηκόντων τους ή επωφελούμενοι από την ιδιότητά τους, γενικοί και ειδικοί γραμματείς Υπουργείων, διοικητές, υποδιοικητές ή πρόεδροι διοικητικών συμβουλίων ή διευθύνοντες ή εντεταλμένοι σύμβουλοι νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, δημοσίων επιχειρήσεων, δημοσίων οργανισμών και νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου τη διοίκηση των οποίων ορίζει άμεσα ή έμμεσα το κράτος, καθώς και αιρετά μονοπρόσωπα όργανα των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, εφόσον αυτά υπάγονται στην καθύλην αρμοδιότητα του τριμελούς εφετείου και

γ) κακουργήματα ιδιαίτερα μεγάλου κοινωνικού ενδιαφέροντος ή μείζονος δημοσίου συμφέροντος, εφόσον υπάγονται στην καθύλην αρμοδιότητα του τριμελούς εφετείου, ο δε χαρακτηρισμός της υπόθεσης ως ιδιαίτερα μεγάλου κοινωνικού ενδιαφέροντος ή μείζονος δημοσίου συμφέροντος γίνεται με πράξη από τον εισαγγελέα του Αρείου Πάγου.

**Άρθρο 2
Ποινική δίωξη - Ανάκριση**

1. Ο εισαγγελέας όταν λάβει τη μήνυση, την έγκληση ή την αναφορά, για την τέλεση πράξης του προηγούμενου άρθρου, ενεργεί σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 43 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας και ασκεί την ποινική δίωξη παραγγέλλοντας ανάκριση. Μπορεί να διαταχθεί και προκαταρκτική εξέταση, η οποία διενεργείται αποκλειστικά από εισαγγελέα πρωτοδικών και ολοκληρώνεται μέσα σε προθεσμία δύο μηνών.

2. Η ανάκριση ενεργείται από πρόεδρο πρωτοδικών, ο οποίος ορίζεται ειδικά γι' αυτή, από το όργανο που διευθύνει το δικαστήριο. Σε δυσχερείς υποθέσεις, μπορεί να ορισθούν επιπλέον μέχρι δύο ανακριτές-πρόεδροι πρωτοδικών και μέχρι ένας εισαγγελέας πρωτοδικών. Η ανάκριση διενεργείται κατ' απόλυτη προτεραιότητα και ολοκληρώνεται μέσα σε προθεσμία τεσσάρων μηνών. Το αρμόδιο δικαστικό συμβούλιο μπορεί με βούλευμα ειδικά αιτιολογημένο να παρατείνει την προθεσμία ολοκλήρωσης της ανάκρισης εφάπαξ μέχρι δύο (2) το πολύ μήνες αν συντρέχουν σοβαροί λόγοι. Το ίδιο συμβούλιο διατάσσει το χωρισμό της ανάκρισης για πράξεις και πρόσωπα, όταν τούτο επιβάλλεται από ιδιαίτερους λόγους που αφορούν την ασφαλέστερη διάγνωση της αλήθειας ή την ταχύτερη εκδίκαση της υπόθεσης.

3. Οι δικαστικοί λειτουργοί των προηγούμενων παραγράφων απαλλάσσονται όλων των άλλων καθηκόντων τους και υποστηρίζονται στο έργο τους από αριθμό γραμματέων και ειδικών επιστημόνων ή πραγματογνωμόνων που κρίνεται αναγκαίος για την ολοκλήρωση της ανακριτικής διαδικασίας μέσα στον προβλεπόμενο γι'

αυτήν χρόνο. Τους γραμματείς ορίζει το όργανο που διευθύνει το δικαστήριο και τους ειδικούς επιστήμονες ο εισαγγελέας εφετών που έχει την ανώτατη διεύθυνση της ανάκρισης με πράξη του, μεταξύ αυτών που υπηρετούν στον ευρύτερο δημόσιο τομέα, εφαρμοζομένων αναλόγως ως προς τους τελευταίους των διατάξεων των άρθρων 188 έως 193 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας. Ο ορισμός των πραγματογνωμόνων γίνεται από τον ανακριτή σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 183 και επόμενων του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.

4. Η Αρχή Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες και ο Εισαγγελέας Οικονομικού Εγκλήματος (άρθρο 17 Α του ν. 2523/1997, [Α΄179] όπως προστέθηκε με το άρθρο 2 του ν. 3943/2011 [Α΄66]) παρέχουν στους ως άνω δικαστικούς λειτουργούς κάθε στοιχείο που τους ζητείται και κάθε άλλη συνδρομή. Την ίδια υποχρέωση έχει και κάθε δημόσιος λειτουργός ή υπάλληλος, καθώς και όλοι οι δημόσιοι οργανισμοί και αρχές.

5. Ο ανακριτής και ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών μπορούν να διατάξουν με αιτιολογημένη διάταξή τους την άρση του φορολογικού, τραπεζικού και χρηματιστηριακού απορρήτου. Η διάταξη πρέπει να αναφέρει το πρόσωπο που έχει σχέση με την ερευνώμενη υπόθεση και να περιέχει το ακριβές χρονικό διάστημα για το οποίο ισχύει η άρση, που δεν μπορεί να υπερβαίνει τον ένα μήνα. Όταν κρίνεται ότι η άρση πρέπει να διαρκέσει περισσότερο, ο ανακριτής ή ο εισαγγελέας υποχρεούνται να εισαγάγουν το ζήτημα στο οικείο δικαστικό συμβούλιο, διαφορετικά η ισχύς της διάταξης παύει αυτοδικαίως με τη λήξη του μήνα.

6. Ο ανακριτής, με σύμφωνη γνώμη του εισαγγελέα, μπορεί να απαγορεύσει την κίνηση κάθε είδους λογαριασμών, τίτλων ή χρηματοπιστωτικών προϊόντων που τηρούνται σε πιστωτικό ίδρυμα ή χρηματοπιστωτικό οργανισμό, καθώς και το άνοιγμα των θυρίδων θησαυροφυλακίου του κατηγορουμένου, έστω και κοινών οποιουδήποτε είδους με άλλο πρόσωπο, όταν υπάρχουν βάσιμες υπόνοιες ότι οι λογαριασμοί, οι τίτλοι, τα χρηματοπιστωτικά προϊόντα ή οι θυρίδες περιέχουν χρήματα ή πράγματα που προέρχονται από την τέλεση του ερευνώμενου εγκλήματος. Με την ίδια διάταξη είναι δυνατό να εξαιρούνται λογαριασμοί και ποσά τα οποία είναι αναγκαία για την κάλυψη των γενικότερων δαπανών διαβίωσης του κατηγορουμένου και της οικογένειας του, των εξόδων για τη νομική του υποστήριξη και των βασικών εξόδων για τη διατήρηση των δεσμευμένων ως άνω στοιχείων. Η διάταξη του ανακριτή επέχει θέση έκθεσης κατάσχεσης και επιδίδεται στον κατηγορούμενο και στο διευθυντικό στέλεχος του πιστωτικού ιδρύματος ή του χρηματοπιστωτικού οργανισμού. Σε περίπτωση κοινών λογαριασμών, τίτλων, χρηματοπιστωτικών προϊόντων ή κοινής θυρίδας η διάταξη επιδίδεται και στον τρίτο. Η απαγόρευση ισχύει από τη χρονική στιγμή της επίδοσης της διάταξης του ανακριτή στο πιστωτικό ίδρυμα ή χρηματοπιστωτικό οργανισμό. Από τότε απαγορεύεται το άνοιγμα της θυρίδας και είναι άκυρη έναντι του Δημοσίου εκταμίευση χρημάτων από το λογαριασμό ή εκποίηση τίτλων ή χρηματοπιστωτικών προϊόντων. Ο κατηγορούμενος και ο τρίτος δικαιούνται να ζητήσουν την άρση της διάταξης του ανακριτή, με αίτηση που απευθύνεται προς το δικαστικό συμβούλιο και κατατίθεται στον ανακριτή ή τον εισαγγελέα, μέσα σε δέκα ημέρες από την επίδοση σε αυτόν της διάταξης. Στη σύνθεση του συμβουλίου, που κρίνει την αίτηση, δεν μετέχει ο ανακριτής. Η υποβολή της αίτησης και η προθεσμία της δεν αναστέλλουν την εκτέλεση της διάταξης. Η διάταξη ανακαλείται αν προκύψουν νέα στοιχεία.

**Άρθρο 3**
**Περάτωση της ανάκρισης**

Στα εγκλήματα που προβλέπονται στο άρθρο 1, η περάτωση της κύριας ανάκρισης κηρύσσεται από το συμβούλιο των εφετών με βούλευμα. Για το σκοπό αυτό η δικογραφία διαβιβάζεται αμέσως μετά την τελευταία ανακριτική πράξη στον εισαγγελέα εφετών, ο οποίος, μέσα σε προθεσμία ενός μήνα, την εισάγει με πρότασή του στο συμβούλιο εφετών, το οποίο, μέσα σε προθεσμία ενός μήνα, αποφαίνεται αμετακλήτως, είτε να μη γίνει κατηγορία είτε εκδίδοντας παραπεμπτικό βούλευμα, ακόμη και για τα συναφή πλημμελήματα ή κακουργήματα, ανεξαρτήτως της βαρύτητας των τελευταίων ή εάν για αυτά προβλέπεται διαφορετικός τρόπος περάτωσης της ανάκρισης, και όταν από την έρευνα της ουσίας της υπόθεσης κρίνει ότι δεν θεμελιώνεται προβλεπόμενο από το άρθρο 1 έγκλημα.

**Άρθρο 4**
**Διαδικασία**

1. Κατά την εκδίκαση των υποθέσεων του άρθρου 1 δεν επιτρέπεται η χορήγηση αναβολής.

2. Σε όλως εξαιρετικές περιπτώσεις, το δικαστήριο μπορεί να διατάξει τη διακοπή της δίκης για δεκαπέντε το πολύ ημέρες. Αν μετά τη διακοπή, δεν μπορεί να συνεχισθεί η δίκη για οποιοδήποτε λόγο, αναβάλλεται και προσδιορίζεται σε ημέρα που δεν απέχει περισσότερο από δύο μήνες, σε αυτήν προεδρεύει δε ο ίδιος δικαστής που είχε αρχικά κληρωθεί ή ορισθεί.

3. Στις άνω υποθέσεις ο ορισμός δικασίμου από τον αρμόδιο εισαγγελέα γίνεται υποχρεωτικά κατ' απόλυτη προτεραιότητα, σε ημέρα που δεν απέχει περισσότερο από δύο μήνες από την διαβίβαση σε αυτόν των εγγράφων. Εφόσον ασκηθεί έφεση, η υπόθεση εισάγεται κατ' απόλυτη προτεραιότητα στο αρμόδιο δευτεροβάθμιο δικαστήριο και ορίζεται δικάσιμος από τον αρμόδιο εισαγγελέα σε ημέρα που δεν απέχει περισσότερο από δύο μήνες από την διαβίβαση σε αυτόν των εγγράφων.

**Άρθρο 5**
**Αυτοτέλεια διαδικασίας**

1. Η ενώπιον της Βουλής σύμφωνα με το άρθρο 86 του Συντάγματος διαδικασία δεν εμποδίζει την άσκηση ποινικής δίωξης, την πρόοδο της ανάκρισης, της διαδικασίας στο ακροατήριο και της έκδοσης απόφασης σύμφωνα με τον παρόντα νόμο.

2. Οι διατάξεις του παρόντος νόμου εφαρμόζονται αναλόγως και στην περίπτωση του άρθρου 29 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.

**Άρθρο 6**
**Τελικές διατάξεις**

Για όσα θέματα δεν ρυθμίζονται διαφορετικά στο νόμο αυτόν εφαρμόζονται οι διατάξεις του Ποινικού Κώδικα και του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.

**Άρθρο 7**
**Μεταβατικές διατάξεις**

Υποθέσεις του άρθρου 1 που εκκρεμούν σε οποιοδήποτε στάδιο της ποινικής διαδικασίας και σε οποιοδήποτε βαθμό συνεχίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου.

**Άρθρο 8**

1. Η εκδίκαση των πολιτικών και ποινικών υποθέσεων που έχουν προσδιορισθεί για να δικασθούν μετά τη 16η Σεπτεμβρίου 2011 στη μεταβατική έδρα του Εφετείου Αθηνών στη Χαλκίδα και στις μεταβατικές έδρες του Εφετείου Αιγαίου στη Μυτιλήνη και τη Χίο περιέρχεται αντίστοιχα στα Εφετεία Ευβοίας και Βορείου Αιγαίου.

2. Οι πολιτικές υποθέσεις που εκκρεμούν ενώπιον των Εφετείων Αθηνών, Πατρών, Αιγαίου και Κρήτης και υπάγονται εφεξής στην αρμοδιότητα των Εφετείων Ευβοίας, Δυτικής Στερεάς Ελλάδος, Βορείου Αιγαίου και Ανατολικής Κρήτης αντίστοιχα, μεταφέρονται και εκδικάζονται από τα τελευταία αυτά Εφετεία, αφού τηρηθούν οι διατάξεις του άρθρου 498 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.

3. Οι ποινικές υποθέσεις που εκκρεμούν σε οποιοδήποτε στάδιο είτε της προδικασίας είτε της διαδικασίας στο ακροατήριο ενώπιον των Εφετείων Αθηνών, Πατρών, Αιγαίου και Κρήτης και των αντίστοιχων Εισαγγελιών Εφετών διαβιβάζονται στις Εισαγγελίες των Εφετείων Ευβοίας, Δυτικής Στερεάς Ελλάδος, Βορείου Αιγαίου και Ανατολικής Κρήτης αντίστοιχα. Για την εκδίκαση των υποθέσεων αυτών ενώπιον των νέων Εφετείων τηρούνται οι διατάξεις των άρθρων 320 επόμενα του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας. Κατ' εξαίρεση οι ποινικές υποθέσεις που έχουν προσδιορισθεί να εκδικασθούν μέχρι 31 Μαρτίου 2012 από το Εφετείο Κρήτης παραμένουν και εκδικάζονται από το δικαστήριο αυτό.

**Άρθρο 9**

1. Η παρ. 5 του άρθρου 6 του ν. δ. 3026/1954 (Α΄ 235), όπως προστέθηκε με το άρθρο 33 του ν. 3910/2011 (Α΄ 11) και συμπληρώθηκε με το άρθρο 68 του ν. 3994/2011 (Α΄ 165), αντικαθίσταται από την ισχύ του ν. 3910/2011 (Α΄ 11) ως εξής:

«5. Μέρος της άσκησης, διάρκειας έως έξι μηνών, μπορεί να γίνει στο πολιτικό και διοικητικό Εφετείο ή Πρωτοδικείο ή στην αντίστοιχη Εισαγγελία ή στο Ειρηνοδικείο της έδρας του Δικηγορικού Συλλόγου που είναι εγγεγραμμένος ο ασκούμενος. Ο συνολικός αριθμός και η κατανομή των ασκούμενων δικηγόρων στα Δικαστήρια και Εισαγγελίες της Ελλάδος, η διαδικασία και ο τρόπος επιλογής, ο καθορισμός της έναρξης και ο ακριβής χρόνος άσκησης, η εξειδίκευση των καθηκόντων που οι ασκούμενοι θα επιτελούν, ο τρόπος καταβολής της αμοιβής, καθώς και οποιαδήποτε άλλα ειδικότερα ζητήματα σχετικά με την άσκηση των ασκούμενων δικηγόρων καθορίζονται με κοινή απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και του Υπουργού Οικονομικών. Η κατανομή των ασκουμένων δικηγόρων ανά Εφετείο, Πρωτοδικείο, Εισαγγελία ή Ειρηνοδικείο καθορίζονται από τα όργανα διοίκησης του Εφετείου, Πρωτοδικείου, της Εισαγγελίας ή του Ειρηνοδικείου, μετά από σύμφωνη γνώμη του οικείου Δικηγορικού Συλλόγου. Ο ασκούμενος λαμβάνει αμοιβή που καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.»

2. Η παρ. 5 του άρθρου 64 του ν. 3900/2010 (Α΄ 213) αντικαθίσταται ως εξής:

«5. Τα της διαδικασίας εκκαθάρισης και πληρωμής των δαπανών για την αντιμετώπιση των αναγκών της παραγράφου 1 καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Με την ίδια απόφαση καθορίζεται και ο τρόπος ελέγχου των απολογιστικών στοιχείων της διαχείρισης του ποσού της ετήσιας επιχορήγησης των ως άνω Δικαστηρίων.»

**Άρθρο 10**
**Έναρξη ισχύος**

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευση του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

Ιωάννινα, 30 Σεπτεμβρίου 2011

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
**ΚΑΡΟΛΟΣ ΓΡ. ΠΑΠΟΥΛΙΑΣ**

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ
ΚΑΙ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
**ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ**

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
**ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΣΤΑΝΙΔΗΣ**

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ
ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
**ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ**

*Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους.*

Αθήνα, 3 Οκτωβρίου 2011

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
**ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ**

*01000219031011000 4*

**ΑΠΟ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ**
ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΟΥ 34 * ΑΘΗΝΑ 104 32 * ΤΗΛ. 210 52 79 000 * FAX 210 52 21 004